

Dosarul nr. 2rac-322/19

Prima instanță: Judecătoria Comrat, sediul Vulcănești (jud: I. Botezatu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud: G. Colev, A. Curdov, Ș. Starciuc)

ÎNCHEIERE

11 septembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecător
judecătorii

Ion Druță
Tatiana Vieru
Nina Vascan

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursurilor declarate de către Procuratura UTA Găgăuzia și Primăria or. Vulcănești,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Procuratura UTA Găgăuzia, în apărarea drepturilor și intereselor statului și ale societății ce țin de formarea și executarea bugetului, și Primăria or. Vulcănești împotriva Societății pe Acțiuni „Transcon-M” cu privire la încasarea datoriei la plata pentru folosirea terenurilor proprietate publică,

împotriva deciziei din 28 ianuarie 2019 a Curții de Apel Comrat prin care s-a admis apelul declarat de Societatea pe Acțiuni „Transcon-M”, s-a casat hotărârea din 05 iulie 2018 a Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești și s-a emis o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă:

La data de 30 aprilie 2014 Procuratura UTA Găgăuzia, în apărarea drepturilor și intereselor statului și ale societății ce țin de formarea și executarea bugetului, și Primăria or. Vulcănești au depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Transcon-M” cu privire la încasarea datoriei la plata pentru folosirea terenurilor proprietate publică.

În motivarea acțiunii s-a indicat că în urma controlului efectuat de Procuratura or. Vulcănești, în baza solicitării depuse de Primăria or. Vulcănești, s-a constatat că SA „Transcon-M” are în folosință terenuri și teritoriu aferent cu nr. cadastral xxxxx cu suprafața de xxxxx ha, care constituie proprietatea publică a Primăriei or. Vulcănești, pe care se află obiectivele private a SA „Transcon-M”, dreptul de proprietate fiind înregistrat în registrul bunurilor imobile la 26 decembrie 2008.

A mai subliniat că SA „Transcon-M” a folosit terenurile proprietate publică, în lipsa unui contract, precum și fără să achite plata pentru aceasta.

Totodată a relatat că potrivit hotărârii Consiliului local Vulcănești nr. 5 din 24 iunie 2009, pentru folosirea terenului proprietate publică pe care se află obiectivele privatizate sau întreprinderile și obiectivele private s-a stabilit plata în mărime de 10 procente din prețul normativ al terenului, calculat pentru destinația respectivă, conform art. 10/1 din Legea nr. 1308 din 25 iulie 1997.

Deci, pentru perioada de folosire de către SA „Transcon-M” a terenului proprietate publică cu nr. cadastral xxxxx, cu suprafața totală de xxxxx ha, pe care este amplasat obiectivul privat, întreprinderea este obligată să achite la bugetul Primăriei or. Vulcănești 2271895,38 lei, conform calculului efectuat pentru perioada anilor 2011, 2012 și 2013.

De asemenea, a adăugat că măsurile întreprinse de Primăria or. Vulcănești de a soluționa litigiul pe cale amiabilă nu s-au soldat cu succes.

Conform prevederilor art. 512, 513, 572 Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute, obligația trebuie executată la locul și în momentul stabilit.

În acest sens, a completat că SA „Transcon-M”, cu dreptul de proprietate asupra obiectelor private, amplasate pe terenurile proprietate publică a Primăriei or. Vulcănești, se eschivează de la executarea obligațiilor de achitare a plății pentru folosirea terenurilor, ceea ce se contrazice cu cerințele legislației privind modul de administrare și folosire a proprietății publice.

Reclamantul a solicitat încasarea de la SA „Transcon-M” în beneficiul bugetului Primăriei or. Vulcănești plata pentru folosirea terenurilor proprietate publică în sumă de 2271895,38 lei.

Prin hotărârea din 05 iulie 2018 a Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești s-a admis acțiunea, s-a încasat de la SA „Transcon-M” în beneficiul Primăriei or. Vulcănești plata pentru folosirea terenului proprietate publică în mărime de 2271895,38 lei, s-a încasat de la SA „Transcon-M” în contul statului taxa de stat în mărime de 50000 lei.

În susținerea soluției sale prima instanță, cu trimitere la prevederile art. 10/1 alin. (1) din Legea privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, a reținut că SA „Transcon-M” a folosit terenul proprietate publică, în lipsa unui contract de arendă, și fără să efectueze careva plăți, astfel, că în baza deciziei Consiliului local Vulcănești nr. 5 din 24 iunie 2009, suma datoriei calculată urmează a fi încasată de la pârât.

Totodată, prima instanță a notat că argumentul pârâtului, precum că nu a folosit terenul dat, este unul declarativ, din moment ce se constată inactivitate economică pentru anul 2015, însă suma datoriei s-a acumulat pentru folosirea terenului în anii 2011, 2012, 2013.

Prin decizia din 28 ianuarie 2019 a Curții de Apel Comrat s-a admis apelul declarat de SA „Transcon-M”, s-a casat hotărârea din 05 iulie 2018 a Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești și s-a emis o nouă hotărâre prin care cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată.

În susținerea soluției sale instanța de apel a reținut că autoritatea publică nu a propus SA „Transcon-M” cumpărarea terenului cu nr. cadastral xxxxx și nu a încheiat contractul de arendă pentru terenul pe care sunt amplasate bunurile imobile ale apelantului, contrar prevederilor art. 10/1 alin. (1) din Legea privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, precum și statuărilor din pct. 33 a Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 2 din 27 martie 2006 „cu privire la aplicarea unor dispoziții ale Codului civil și ale altor acte normative referitoare la dreptul de proprietate privată asupra imobilelor, inclusiv asupra construcțiilor anexe”.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a accentuat că deși SA „Transcon-M”

s-a adresat la 14 mai 2013 cu cerere privind cumpărarea terenului cu suprafața de 5,8625 ha, Primăria or. Vulcănești nu a examinat prezenta cerere, adresându-se în instanța de judecată cu acțiunea dată.

De asemenea, instanța de apel a statuat că consiliul local nu a fost în drept să stabilească unilateral plata pentru folosirea terenului, întrucât apelantului nu i s-a propus încheierea contractului de vânzare-cumpărare sau de arendă, precum și faptul că reclamantul nu a prezentat probe scrise care ar confirma refuzul SA „Transcon-M” de a încheia unul din contractele menționate.

La 19 aprilie 2019, prin intermediul oficiului poștal, Procuratura UTA Găgăuzia a declarat recurs împotriva deciziei din 28 ianuarie 2019 a Curții de Apel Comrat.

În motivarea recursului recurentul a reiterat circumstanțele expuse în fața instanțelor ierarhic inferioare, insistând că instanța de apel a interpretat eronat prevederile art. 10/1 alin. (1) din Legea privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, astfel, prezenta normă nu pune în sarcina autorității publice locale obligația să propună încheierea contractului de vânzare-cumpărare sau arendă, pentru a putea solicita plata pentru folosirea terenului proprietate publică.

La fel, recurentul a notat că acțiunile primăriei au fost îndreptate spre executarea deciziei Consiliului local nr. 5 din 24 iunie 2009, respectiv din motivul neexecutării de către SA „Transcon-M” a obligației sale cu privire la achitarea plăților pentru folosirea terenului proprietate publică, primăria avea dreptul de a înainta prezenta acțiune.

Totodată, recurentul a notat că SA „Transcon-M” a cerut cumpărarea terenului la 14 mai 2013, doar după ce la 16 aprilie 2013, Primăria or. Vulcănești a solicitat achitarea benevolă a datoriei de 2271895,38 lei, acumulată pentru anii 2011, 2012, 2013, iar, dreptul de proprietate asupra imobilului amplasat pe terenul proprietate publică intimatul la obținut la 26 decembrie 2008, respectiv, argumentarea instanței de apel în această privință este una neîntemeiată.

Recurentul a solicitat casarea deciziei din 28 ianuarie 2019 a Curții de Apel Comrat și menținerea hotărârii din 05 iulie 2018 a Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești.

La 19 aprilie 2019, prin intermediul oficiului poștal, Primăria or. Vulcănești a declarat recurs împotriva deciziei din 28 ianuarie 2019 a Curții de Apel Comrat.

În motivarea recursului recurentul a accentuat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, invocând că în anul 2011 Primăria or. Vulcănești a propus SA „Transcon-M” răscumpărarea sau arendarea terenului litigios, propunere care a rămas fără răspuns, iar în anul 2013 a somat intimatul despre datoria la plata pentru folosirea terenului proprietate publică, somații la care la fel nu s-a răspuns.

În continuare, recurentul a subliniat că la cererea intimatului de a răscumpăra terenul, au fost solicitate în răspuns toate actele necesare, însă Registrul corespondenței pentru anul 2013 lipsește.

La fel, recurentul a relatat că intimatul s-a eschivat de la încheierea contractelor, astfel că, primăria a respectat Legea privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului.

Recurentul a solicitat casarea deciziei din 28 ianuarie 2019 a Curții de Apel Comrat și menținerea hotărârii din 05 iulie 2018 a Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești.

La 31 iulie 2019 SA „Transcon-M” a depus referință la recursurile declarate de Procuratura UTA Găgăuzia și Primăria or. Vulcănești, prin care a solicitat

declararea acestora ca fiind inadmisibile.

La 31 iulie 2019 Procuratura UTA Găgăuzia a depus referință la recursul declarat de Primăria or. Vulcănești, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei din 28 ianuarie 2019 a Curții de Apel Comrat și menținerea hotărârii din 05 iulie 2018 a Judecătorei Comrat, sediul Vulcănești.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 28 ianuarie 2019, fiind recepționată de Procuratura UTA Găgăuzia la 04 martie 2019 (f.d. 154, vol. II), iar de către Primăria or. Vulcănești la 05 martie 2019 (f.d. 155, vol. II).

Astfel, luând în considerare cele menționate, se apreciază că cererile de recurs depuse de către Procuratura UTA Găgăuzia și Primăria or. Vulcănești, la 19 aprilie 2019 au fost declarate în termenul legal de 2 luni, prevăzut de art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Examinând temeiurile recursurilor, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova consideră că recursurile sunt inadmisibile din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) al articolului menționat, prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că au fost aplicate eronat normele de drept material sau procedural, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de către Procuratura UTA Găgăuzia și Primăria or. Vulcănești nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei contestate, ci a formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a actului judecătoresc recurat.

Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură

civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă. Din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (*hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016*).

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de către Procuratura UTA Găgăuzia și Primăria or. Vulcănești ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție
d i s p u n e:

Recursurile declarate de către Procuratura UTA Găgăuzia și Primăria or. Vulcănești, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecător

Ion Druță

judecătorii

Tatiana Vieru

Nina Vascan